

12. Problemes de salut laboral

Els problemes de salut relacionats amb el treball són importants en el nostre entorn tant per la freqüència i gravetat amb què es produeixen com per les repercussions socioeconòmiques que ocasionen. Els riscos als quals està exposada la població treballadora en la seva activitat laboral són canviants. Tanmateix, aquests riscos són modificables, per la qual cosa la majoria dels problemes de salut que tenen associats són susceptibles de prevenció.

L'accidentalitat laboral, després de presentar una tendència descendent entre els anys 1990 i 1994, a partir de l'any 1995 torna a mostrar una evolució creixent. L'any 1997 es van produir a Catalunya 133.861 accidents de treball amb baixa durant la jornada laboral (76,2 accidents per 1.000 assalariats), dels quals 175 van constar com a accidents mortals (10,0 accidents mortals per 100.000 assalariats). També es van notificar 8.670 accidents de treball amb baixa *in itinere* i 147.497 accidents de treball sense baixa.

L'any 1997 el nombre de malalties professionals declarades va ser de 2.298, de les quals gairebé la totalitat estaven classificades com a malalties professionals lleus.

D'altra banda, a través del sistema de vigilància epidemiològica de determinades malalties relacionades amb el treball en els àmbits territorials d'actuació de les unitats de salut laboral Costa de Ponent i Sabadell i del Programa Treball al CAP en cinc EAP de Barcelona es van notificar 287 casos durant l'any 1997. El 55% d'aquests casos corresponia a malalties musculoesquelètiques (epicondilitis, síndrome de la canal carpiana, tendinitis, afeccions de la columna vertebral i altres patologies d'extremitats superiors); el 21% a seqüeles d'accidents de treball; el 9% a patologies respiratòries (asma, silicosis, asbestosi i altres trastorns respiratoris); el 6% a dermatitis i el 9% restant a altres diagnòstics.

Objectius generals de salut*

- D'aquí a l'any 2000 cal reduir la taxa de morbiditat per accidents de treball amb baixa en el lloc de treball en un 15%.
- D'aquí a l'any 2000 cal que la taxa de mortalitat per accidents de treball en el lloc de treball s'hagi reduït en un 20%.

Intervencions i accions prioritàries**

Els propers anys cal continuar el desenvolupament de la política de seguretat i salut laboral, d'acord amb la Llei de prevenció de riscos laborals, seguint les directrius consensuades amb els agents socials en el Pla de prevenció de riscos laborals de Catalunya, consolidant i aprofundint les intervencions i accions prioritàries en matèria de salut laboral assenyalades en el Pla de salut de Catalunya 1996-1998.

Les intervencions i accions prioritàries que es plantegen es duran a terme mitjançant la col·laboració interdepartamental, fonamentalment entre l'administració sanitària i la laboral.

* Objectius definits l'any 1991 en el Document marc per a l'elaboració del Pla de salut de Catalunya.

** Vegeu la descripció i la justificació de les intervencions al Pla de salut de Catalunya 1996-1998.

Durant el període 1999-2001 es proposen les intervencions i accions prioritàries següents:

- Regulació de la vigilància de la salut de la població treballadora a les empreses, d'acord amb els riscos laborals específics de les diferents activitats i ocupacions.
- Detecció de les malalties relacionades amb el treball de la població treballadora atesa a la xarxa sanitària general per tal d'endegar actuacions preventives, amb el suport de les unitats de salut laboral.
- Detecció d'activitats d'especial perillositat i actuació per prevenir-les i controlar-les.
- Establiment de recomanacions per a la prevenció i l'atenció dels problemes de salut relacionats amb el treball.
- Desplegament d'activitats preventives i de promoció de la salut adreçades als treballadors a les empreses.
- Desenvolupament del sistema d'informació sanitària en salut laboral, que incorpori i integri la informació sanitària i laboral, i faciliti l'ús compartit de les fonts d'informació de diferent titularitat.
- Disseny d'un pla de formació del personal sanitari dels serveis de prevenció de les empreses i de la xarxa d'atenció primària en temes de salut laboral, especialment pel que fa a la detecció de malalties relacionades amb el treball i l'aplicació dels protocols de vigilància de la salut de la població treballadora.

Objectius operacionals

1. Durant el període de vigència d'aquest Pla de salut, s'elaboraran els protocols per a la vigilància de la salut de la població treballadora a les empreses, adaptats als riscos laborals específics i tenint en compte les activitats preventives i de promoció de la salut recomanades per a la població adulta en relació amb els problemes de salut prioritzats en el Pla de salut.

Avaluació

Protocols elaborats.

2. Abans de la finalització del període de vigència d'aquest Pla de salut, el Servei Català de la Salut avaluarà les unitats de salut laboral posades en funcionament i, d'acord amb els resultats, planificarà el desplegament de les unitats de salut laboral a les diferents regions sanitàries.

Avaluació

Existència de l'informe sobre planificació i estratègia de desplegament de les unitats de salut laboral, que inclourà els resultats de l'avaluació de les unitats de salut laboral posades en funcionament.

3. Abans de la finalització del període de vigència d'aquest Pla de salut, s'hauran avaluat el protocol d'actuacions conjuntes i el circuit d'informació entre els centres de seguretat i condicions de salut en el treball i les unitats de salut laboral.

Avaluació

Existència de l'informe d'avaluació del protocol.

4. Abans de la finalització del període de vigència d'aquest Pla de salut, s'hauran identificat les activitats econòmiques que, d'acord amb el procés productiu, els productes utilitzats o l'organització i l'ordenació del treball, es consideren d'especial perillositat, alhora que es prioritzaran les tasques preventives i de control a efectuar sobre aquestes activitats.

Avaluació

Existència del document on es relacionin les activitats econòmiques identificades com d'especial perillositat, amb indicació de les actuacions preventives a desenvolupar i/o en marxa.

5. Abans de la finalització del període de vigència d'aquest Pla de salut, s'haurà definit l'estratègia per a l'aplicació de les activitats preventives i de promoció de la salut a les empreses, en relació amb els problemes de salut prioritzats en el Pla de salut.

Avaluació

Existència del document on es defineixi l'estratègia d'aplicació de les activitats preventives i de promoció de la salut a les empreses.

6. Abans de la finalització del període de vigència d'aquest Pla de salut, s'haurà implantat un sistema d'informació sanitària en salut laboral.

Avaluació

Existència del sistema d'informació.

7. Abans de la finalització del període de vigència d'aquest Pla de salut, s'haurà dissenyat i posat en marxa el pla de formació del personal sanitari sobre salut laboral.

Avaluació

Existència del pla de formació amb les propostes de desenvolupament en relació amb el personal sanitari dels serveis de prevenció a les empreses i el personal sanitari d'atenció primària.

Referències bibliogràfiques

1. Ajuntament de Barcelona. Centre de Salut Laboral. Resum de casos notificats durant el 1997. Butlletí Treball al CAP 1998; 19.
2. Generalitat de Catalunya. Departament de Treball. Consell Català de Seguretat i Salut Laboral. Pla de prevenció de riscos laborals de Catalunya. Barcelona: Departament de Treball, 1996.
3. Generalitat de Catalunya. Departament de Treball. Sinistralitat laboral a Catalunya. Any 1997. Barcelona: Departament de Treball, 1998.
4. Generalitat de Catalunya. Institut Català de la Salut. Unitat de Salut Laboral Costa de Ponent. Notificació de patologies relacionades amb el treball. Informe any 1997. Salut laboral Costa de Ponent 1998.
5. Generalitat de Catalunya. Servei Català de la Salut. Àrea Sanitària. Informe d'activitat unitats de salut laboral 1997. (No publicat.)
6. Ajuntament de Sabadell. Unitat de Salut Laboral Sabadell. Full epidemiològic informatiu de les malalties relacionades amb el treball notificades anualment a la Unitat de Salut Laboral. Sabadell, 1997.
7. Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social. Pla de salut de Catalunya 1996-1998. Barcelona: Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1997.